

Nr 451.

Av herrar **Fjellman** och **Petersson** i *Lerbäcksbyn*, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 198, med förslag till kungörelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer även som med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer m. m.*

När riksdagen förra året beslöt skriva till Kungl. Maj:t med begäran, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda huruvida en förbättring av nu utgående pensioner av äldre typ åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer kunde genomföras, så hälsades denna åtgärd med den allra största tillfredsställelse icke blott av pensionärerna själva, vilka saken närmast rör, utan ock av alla dem som känna dessa pensionärens blygsamma ekonomiska villkor och anse, att det bör ligga statsmakterna om hjärtat, att bereda sina trotjänare en dräglig tillvaro på alderdomen. Resultatet av den ifrågasatt riksdagskrivelsen föreligger nu i Kungl. Maj:ts proposition nr 198 till innevarande års riksdag, och om denna också icke till fullo infriar de förväntningar för pensionärernas del, som knutits till fjolårets riksdagsinitiativ, så innebär Kungl. Maj:ts förslag dock så avsevärda förbättringar i nu gällande pensionsförhållanden, att vi anse oss kunna med tillfredsställelse yrka bifall till densamma.

Det finns emellertid en grupp av pensionärer, som icke blir delaktig av den nu ifrågasatta pensionsförbättringen, och det är den grupp som kanske allra bäst skulle behöva det. Vi avse änkor efter f. d. befattningshavare i statens tjänst. Dessas pensioner av äldre typ äro alldeles otillräckliga. När — för att taga ett par exempel — en postmästareänka, änka efter en postmästare i sjätte lönegraden, uppbär en pension av 200 kronor, vartill visserligen kommer pensionstillägg med 20 % och dyrtidstillägg, och en kronojägareänka inberäknat pensionstillägg och dyrtidstillägg inalles 244 kronor, så är det utan vidare uppenbart, att sådana pensionsvillkor icke giva möjligheter till en anständig bärning. Då de statens befattningshavare, på vilkas inbetalningar ifråga-

varande pensionsbelopp grunda sig, utfört ett krävande, tråget och troget arbete i statens tjänst mot en lön, som i de flesta fall var mycket knappt tillmätt, så finna vi det vara en gärd av skyldig erkänsla från statens sida att freda deras efterlevande för alltför tryckande bekymmer för utkomsten under deras återstående dagar. Vi förbise härvid ingalunda, att det är en bestämd skillnad rådande mellan statens åtaganden för de f. d. befattningshavarnas pensionering å ena sidan och änkepensioneringen å den andra, men vilja därtill erinra, att staten dock genom beviljande av de i och för sig värdefulla men dock alldeles otillräckliga pensionstilläggen vidgått sina förpliktelser att förbättra de nu utgående änkepensionerna.

För att i någon mån belysa den stora ojämnhet som kännetecknar förhållandena på detta område lämnas i nedanstående sammanställning några uppgifter å från civilstatens änke- och pupillkassa utgående pensionsförmåner. Förhållandena torde vara ungefär enahanda, när det gäller militära befattningshavares änkor och deras pensioner.

Uppgift å från Civilstatens änke- och pupillkassa utgående pensionsförmåner för nedanstående änkor.

	Pension + pensionstillägg	Dyrtidstillägg (74)	Summa
Byråchefsänka	960: —	480: —	1,440: —
(Nyregl.)	1,200: —	552: —	1,752: —
	1,400: —	552: —	1,952: —
	1,750: —	408: —	2,158: —
Sekreterareänka	720: —	396: —	1,116: —
(Nyregl.)	1,104: —	540: —	1,644: —
	1,150: —	552: —	1,702: —
	1,270: —	360: —	1,630: —
Revisorsänka	510: —	300: —	810: —
(Nyregl.)	720: —	396: —	1,116: —
	930: —	468: —	1,398: —
	1,050: —	336: —	1,386: —
Vaktmästareänka	210: —	120: —	330: —
(Nyregl.)	222: —	120: —	342: —
	234: —	132: —	366: —
	240: —	132: —	372: —
	258: —	144: —	402: —
	306: —	168: —	474: —
	320: —	180: —	500: —
	390: —	228: —	618: —
	410: —	228: —	638: —
	420: —	156: —	576: —
Jägmästareänka	360: —	204: —	564: —
(Nyregl.)	636: —	360: —	996: —
	670: —	372: —	1,042: —
	840: —	444: —	1,284: —
	1,050: —	516: —	1,566: —
	1,440: —	360: —	1,800: —

	Pension + pensionstillägg	Dyrtidstillägg (74)	Summa
Kronojägareänka	160: —	84: —	244: —
	210: —	120: —	330: —
	220: —	120: —	340: —
	306: —	168: —	474: —
	410: —	228: —	638: —
(Nyregl.)	510: —	192: —	702: —
Postexpeditörsänka	330: —	192: —	522: —
	480: —	276: —	756: —
	498: —	288: —	786: —
	520: —	300: —	820: —
	534: —	312: —	846: —
	648: —	372: —	1,020: —
	696: —	384: —	1,080: —
(Nyregl.)	740: —	396: —	1,136: —
	760: —	264: —	1,024: —
Brevbärareänka	210: —	120: —	330: —
	234: —	132: —	366: —
	240: —	132: —	372: —
	290: —	168: —	458: —
	340: —	192: —	532: —
	390: —	228: —	618: —
(Nyregl.)	420: —	156: —	576: —
Provinsialläkareänka	720: —	396: —	1,116: —
	960: —	480: —	1,440: —
	1,000: —	492: —	1,492: —
	1,250: —	532: —	1,802: —
Landsfiskals-(länsmans-)änka	240: —	132: —	372: —
	378: —	216: —	594: —
	390: —	228: —	618: —
	700: —	384: —	1,084: —
Vaktkonstapelsänka	160: —	84: —	244: —
	222: —	120: —	342: —
	230: —	132: —	362: —
	282: —	156: —	438: —
	290: —	168: —	458: —
	430: —	156: —	586: —
(Nyregl.)			

Mot en reglering av pensionerna av äldre typ har under den tidigare riksdagsbehandlingen anförts dels att det skulle möta tekniska svårigheter att genomföra en sådan, dels att det skulle stöta på oöverstigliga hinder i statsfinansiellt hänseende. Vad de tekniska svårigheterna beträffar är genom den utredning, som den nu föreliggande kungl. propositionen grundar sig på, till fullo bevisat, att de icke äro oövervinneliga, och om de statsfinansiella svårigheterna gäller, att de visserligen äro stora, men dock icke större, än att det bör vara staten möjligt att bereda det förhållandevis ringa antal pensionärer, som det här rör sig om, någon lättnad i deras f. n. betryckta och bekymmersamma ekonomiska belägenhet.

Under åberopande av vad vi sålunda anført få vi vördsamt hemställa,

Bihang till riksdagens protokoll 1925. 4 saml. 94 häft. (Nr 449—451.)

att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 198 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta utreda på vad sätt en förbättring av pensionerna av äldre typ må kunna beredas änkor efter befattningshavare i statens tjänst samt därefter snarast möjligt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må föranleda.

Stockholm den 15 april 1925.

J. Fjellman.

Birger Petersson.
